

2020-05-14

RUN/169/2020

FÖRSLAG

Ert dnr: U2020/00129/GV

Annika Hermansson
Välfärd, klimat och kompetens
Tfn: 063 14 68 19
E-post: annika.hermansson@regionjh.se

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen delar utredningens bedömningar och är i huvudsak positiv till de förslag som ges. Region Jämtland Härjedalen vill i sammanhanget särskilt betona vikten av att säkerställa långsiktighet i såväl kompetensförsörjningsfrågorna i stort som rörande validering specifikt. Avgörande förutsättningar är att det finns såväl strategi, förordningar och mer områdesspecifika uppdrag och riktlinjer på plats samt en tvärgående nationell funktion med såväl tvärsektorielt mandat som stödjande helhetsansvar. För att regionerna ska ges förutsättningar att långsiktigt driva utvecklingen framåt är det av yttersta vikt att tydliga mandat och hållbara finansieringsmöjligheter för regionerna blir en realitet. Region Jämtland Härjedalen är i grunden positiv till införandet av ett lagstadgat ansvar gällande kompetensförsörjning för regionerna. Region Jämtland Härjedalen ser också positivt på att en långsiktig basfinansiering tillförs regionerna för detta. Förslaget till basfinansiering är dock för lågt i förhållande till det samlade uppdragets karaktär. Det faktum att validering inte omnämns explicit samt att utvecklingen av strukturer för valideringen även i fortsättningen föreslås vara kortsiktigt finansierat via projektmedel är en uppenbar svaghet. Region Jämtland Härjedalen avstyrker förslaget att finansiering av validering ska ske via projektmedel, då det inverkar negativt på regionernas förutsättningar att driva ett framgångsrikt och långsiktigt hållbart utvecklingsarbete gällande validering.

Region Jämtland Härjedalen ser i sak positivt på införandet av en skyldighet för kommunernas vuxenutbildning att erbjuda validering. Dock vill vi i sammanhanget betona vikten av att finansieringsprincipen för kommunerna noggrant bevakas, då risk finns att övervältringskostnader efterhand uppstår - inte minst i mindre glesbygdskommuner med små marginaler.

Region Jämtland Härjedalens synpunkter på delegationens förslag

Inom följande avsnitt ser Region Jämtland Härjedalen anledning att särskilt kommentera och föreslå beaktanden eller vissa förändringar i de förslag som ges. En särskild tyngdvikt ligger på de förslag som rör förutsättningar för regioner att långsiktigt kunna arbeta med regional kompetensförsörjning och validering.

2.1.4 Avgränsningar

Region Jämtland Härjedalen vill understryka vikten av reella åtgärder för att öka intresset hos arbetsgivare och enskilda individer av validering. Föreslagna insatser i betänkandet är alltför begränsat till utbudssidan. För framgång krävs ett tydligare fokus på att främja efterfrågan på validering. Först när aktörer som fack och arbetsgivare samt framförallt individen ser värdet av och i högre grad börjar efterfråga validering kommer det att få bredare genomslag och då finns de flesta svaren i valideringsdelegationens slutbetänkande. Möjligheterna med validering måste därför bättre synliggöras och marknadsföras, vilket också kräver resurser. Region Jämtland Härjedalen saknar såväl tydliga förslag till insatser som resurser för detta i betänkandet.

7.5.1 En övergripande nationell strategi

Nationell strategi för kompetensförsörjning bör samspela med regionala tillväxtstrategier. Region Jämtland Härjedalen vill understryka vikten av att dessa harmoniserar med varandra eftersom det annars riskerar bli två olika styrsystem.

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

I betänkandet diskuteras olika sätt att ta det nationella ledarskapet och ansvaret för validering. Vi delar i mångt och mycket de överväganden och problem som beskrivs. Att förslaget slutligen landar i ett valideringsråd menar vi är olyckligt då behovet av en sektorsövergripande myndighet är överhängande stort om såväl långsiktighet som sektorsövergripande helhetssyn ska kunna säkras. För att ge stöd åt det som hittills uppnåtts är det viktigt att lämplig myndighet utses och ges ett långsiktigt sektorsövergripande ansvar för kompetensförsörjning i bred bemärkelse, där även validering inkluderas.

Om det under en övergångsperiod blir aktuellt att bilda ett valideringsråd bör det vara en uttalad och tidsatt övergångslösning, där ett sektorsövergripande angrepp mellan såväl utbildningsdepartement som arbetsmarknads- och näringslivsdepartement behöver säkerställas.

Rådet behöver koppla an till det regionala utvecklingsuppdraget som regionalt tillväxtansvarig aktör föreslås ha för att genomförandet av det regionala valideringsarbetet ska bli bra. Det behövs tydligare roller mellan nationell och regional nivå.

7.5.3 Kompetensförsörjning en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret

Region Jämtland Härjedalen tillstyrker förslaget om att det regionala kompetensförsörjningsarbetet skall vara en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret. I betänkandet kopplas validering på regional nivå ihop med det regionala kompetensförsörjningsarbetet och man menar att genom att reglera detta i lag så ges ett tydligt mandat och uppdrag till regionerna.

Vi delar betänkandets strävan att stärka mandatet till regionerna vad gäller den regionala kompetensförsörjningen, men bedömer inte att detta i tillräckligt hög grad kommer räcka när det gäller validering. Regionens roll är inte tillräckligt konkret utformad i förhållande till vad som skrivs om den nationella nivån och den lokala nivån. Det behövs tydlighet kring vad som ska etableras och upprätthållas inom de regionala strukturerna för validering i förhållande till de nationella.

Mot bakgrund av det uppföljningsansvar som redan är reglerat i förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete (§16 & 17) anser vi att det är överflödigt att också skriva in i lagtext. Ansvar för uppföljning, utvärdering och redovisning gäller för hela tillväxtarbetet vilket även inkluderar kompetensförsörjning.

7.5.4 Regioner ska kunna ansöka om medel för att etablera regionala strukturer för validering

Region Jämtland Härjedalen vill understryka att det behövs långsiktig finansiering för att bygga strukturer. Utan långsiktighet riskerar arbetet att bli projektstyrkt och kortsiktigt samt att olika lösningar mellan regionalt utvecklingsansvariga växer fram. Det finns risk för ojämlika förutsättningar som i förlängningen bidrar till olika konsekvenser för medborgarna och arbetsgivarna. Utan långsiktig finansiering är det svårt att etablera och utveckla långsiktighet och ägarskap i frågan. Om betänkandets syn är att regionerna själva ska ta ekonomiskt ansvar för utveckling och drift av valideringen blir det märkligt om det vilar på ett i lag reglerat regeringsuppdrag.

Region Jämtland Härjedalen avstyrker förslaget om särskilda medel att söka för att etablera regionala strukturer för validering. Istället föreslås varaktiga medel tillföras finansieringen för uppgiften att bedriva regionalt kompetensförsörjningsarbete. Detta förväntas leda till ökad långsiktighet samt möjliggör prioriteringar utifrån de skiftande regionala förutsättningar som finns. Det är av central vikt att strukturer inte bara upprättas utan också kan bibehållas och vidareutvecklas över tid.

8.4.1 Utökande medel för kompetensförsörjning och livslångt lärande i nästa programperiod för socialfonden

Inledningen på detta kapitel fångar en av de viktigaste framgångsfaktorerna för att lyckas. ”Långsiktig finansiering är en av grundförutsättningarna för att validering ska komma till stånd och för att strukturer för validering ska kunna utvecklas” (sid. 237).

Av denna anledning saknar vi förslag i betänkandet om långsiktig finansiering för validering av individer. Det enda förslag som framförs rör nationella projektmedel från Europeiska

socialfonden. Vi bedömer att regionerna inte kommer att ha likvärdiga förutsättningar att utforma och få genomföra långsiktiga, nationellt enhetliga utvecklingsprojekt.

Avsaknaden av finansieringsmöjligheter för individer gör idag att många valideringar aldrig genomförs alternativt att enskilda individer själva, om det har den möjligheten, får bekosta valideringen. I och med rådande läge med allt fler människor i behov av omställning blir frågan än mer aktuell.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Elise Ryder Wikén
Ordförande regionala utvecklingsnämnden

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör